UNIVERSITY OF COPENHAGEN

Indledning

Breengaard, Michala Hvidt; Christensen, Connie Carrøe; Henningsen, Anne Folke

Published in:
Kvinder, Køn og Forskning

Publication date:
2010

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Breengaard, M. H., Christensen, C. C., & Henningsen, A. F. (2010). Indledning. *Kvinder, Køn og Forskning*, *19*(1), 3-5.

Download date: 29. mar.. 2024

Indledning

Af Anne Folke Henningsen, Connie Carrøe Christensen og Michala Hvidt Breengaard

Velkommen til en ny årgang *Kvinder, Køn & Forskning*, som søsættes med et åbent nummer. Som vanligt i et åbent nummer præsenteres et væld af perspektiver og tematikker, ofte uden umiddelbar sammenhæng. Der findes dog alligevel fællestræk og paralleller mellem flere af artiklerne. Noget af det første, der slår én, er den udbredte brug af rejse- og bevægelsesmetaforer – benyttet som tankefigurer til at gribe både fysiske og mentale rejser og bevægelser. Bente Rosenbeck og Yvonne Mørck benytter konkret begrebet 'klasserejsende' til at analysere intersektioner i uddannelsessystemet, mens analysen i Rashmi Singlas artikel er foranlediget af faktisk foretagne fysiske rejser, idet hun fokuserer på asiatiske diasporasamfund i Danmark. Bevægelsen i Bolette Frydendahl Larsens artikel er snarere mental, når hun beskriver kvinder og par 'på vej' til at blive forældre. Et andet spor i nummeret er fokus på det stadig aktuelle tema køn i akademia. Som før nævnt beskæftiger Mørck og Rosenbeck sig med emnet, men også Gerd Christensen

tager i sin artikel fat på, hvorledes køn spiller en rolle i uddannelsesforløb, nærmere bestemt i gruppearbejdets svære kunst. Som sådan kan artiklerne samlet set give et indblik i, at studier af køn i bred forstand, uanset fagligt udgangspunkt, udgør et dynamisk felt.

Nummeret indledes med Yvonne Mørck og Bente Rosenbecks artikel *Rejser og forandring: Intersektioner af klasse, køn og etnicitet*. I denne behandles relationer mellem køn, klasse og etnicitet videre og her i konteksten: uddannelse. Nærmere bestemt inden for det akademiske felt. Med udgangspunkt i begrebet 'klasserejsende' diskuterer Mørck og Rosenbeck forskellige aspekter af social mobilitet og de barrierer, der opstår i sammenvævningen af klasse, køn og etnicitet. Hvordan det bliver vanskeligere at 'passere' som egnet og opnå et tilhørsforhold, når udgangspunktet for individets rejse er et andet end i en hvid, middelklasse og mandlig baggrund. Men det påpeges også, hvordan disse nye 'rejsende' kan og har bidraget med et værdifuldt input til den akademiske verden og den videnskabelige diskurs. Her nævnes bl.a. 1970'ernes kvindebevægelse, som indførte et nyt fokus på seksualitet, krop, køn og det private, og bell hooks og Beverly Skeggs som udover et fokus på køn også har introduceret perspektiver på klasse, etnicitet og race.

I artiklen *På vej til at blive mor og far – køn, klasse, etnicitet og race i jordemoderkonsultationer* af Bolette Frydendahl Larsen analyseres kønnede men også etnisk-raciale og klassemæssige konstruktioner i mødet med sundhedsvæsenet, nærmere bestemt i relation til graviditet og kvinders og/eller pars besøg hos jordmoderen. Frydendal Larsen beskriver, hvordan konsultationerne placerer de kommende fædre i et perifert rum og kun trækker dem frem, når maskulint genkendelige temaer, som f.eks. sex, kommer på banen. Og at det kræver en særlig investering i at fremstå som interesseret kommende forælder, for at manden kan opnå sin egen deltagerposition i rummet. Artiklen belyser også, hvordan en mere 'rigtig' etnicitet, race og krop får betydning for måden, der tales på, og hvordan der opnås anerkendelse. Således beskriver Frydendahl Larsen de forskellige komponenter, der er med til at skabe (u)ligeværdige positioner i mødet med en konkret del af det danske sundhedsvæsen.

I Gerd Christensens artikel *Kønsmarkører som strategier i studerendes positioneringskampe* undersøger forfatteren, hvorledes studerende på CBS og RUC i studiernes gruppearbejdsprocesser anvender køn i tilskrivninger og fraskrivninger af faglig legitimitet hos hinanden. Gennem konkrete eksempler fra interviews og deltagerobservationer viser Christensen, hvordan køn knyttes til kategorier som 'gråd', 'snak', 'leg' og 'lederskab' og bruges aktivt i forhandlingerne om legitimitet og illegitimitet i studierne.

Rashmi Singla diskuterer i artiklen *Diasporic Relationships and Processes: South Asian young adults in Denmark,* hvordan sydasiatiske unge, som bor i Danmark og derfor kan opfattes som en del af en diaspora, forholder sig til deres – eller deres forældres hjemland. Det viser sig at være endda meget forskelligt, ligesom de unge har varierende kontakt med det. Da artiklen baserer sig på to forskellige undersøgelser foretaget med et tiår imellem, er det også muligt at påvise, at relationen til hjemlandet langt fra er statisk, men under løbende transformation fra moderat til dominerende, i samspil med blandt andet deres køn. Således er det især kvinder, der udtrykker omsorg og bekymringer for familiemedlemmer, der bor i hjemlandet. Endvidere ser den diasporiske bevidsthed ikke ud til at være afhængig af konkrete sociale relationer – den bestemmes også af hvor inkluderet, de unge mener at være i modtagersamfundet.

Dette nummers første essay "*Jeg er en transparent kiste" – Yoko Tawadas produktive brug af kønsfilosofisk tankegods* af Christine Glensted omhandler den japanske forfatter Yoko Tawadas fortællinger. Glensted viser, hvordan Tawada i sin litteratur bruger visse kønsfilosofiske retninger til at udforske kategorierne, sprog og nationalitet. Især bliver det belyst, hvordan hun anvender retningen *écriture féminine* som inspirationskilde for hendes værk *Badet*.

Anette Borchorst blev i efteråret 2009 udnævnt til professor i kønsforskning ved Aalborg Universitet. Hun har omskrevet sin tiltrædelsesforelæsning til essayet *Ideers politiske forandringspotentiale: Socialpædagogik og kønsmainstreaming*, hvori hun belyser hvordan ideer omsættes til politik – og hvorfor nogle ideer aldrig rigtig vinder fodfæste i den politiske dagsorden. Borchorst fokuserer på to forskellige ideer, socialpædagogik og kønsmainstreaming, og i en nyinstitutionel og socialkonstruktivistisk optik diskuterer hun, hvorfor den første strategi slog stærkt igennem i dansk politik, hvor den sidste mest fik form af symbolpolitik.

Ligesom Mørck og Rosenbeck og Gerd Christensen tager også debatsektionen i dette nummer fat på emnet køn i Akademia, hvor lektor på CBS Maja Horst reflekterer over egne erfaringer og perspektiverne i det at være kvindelig forsker i universitetsverdenen.

Afslutningsvis bringes en række anmeldelser og en bogomtale.

Nummerets billedside er udvalgt af *Kvinder, Køn & Forsknings* nye billedredaktør Mette Bersang. Illustrationerne viser et uddrag fra kunstprojektet "Natives: The Danes" af billedkunstneren Charlotte Haslund-Christensen. Projektet er inspireret af en genkendelig antropologisk metode og bærer en klar kritik af samme antropologiske repræsentationsformer. Da udstillingen blev vist i Kunsthallen Nikolaj i København, 2008 var den en større installation sammensat af særligt 'danske' genstande udstillet i museumsmontre med tilhørende beskrivelser og portrætfotografier af danskere, som er stillet op på række og fotograferet forfra og bagfra. Haslund-Christensen har med et performativt greb og ikke uden humor vendt det koloniale blik 180 grader og stillet skarpt på danskerne selv for at tydeliggøre snævre stereotype forestillinger om, hvad det vil sige at være dansker i dag og samtidig gøre opmærksom på, hvad det er for nogle mekanismer, der kan være på spil, når vi skal forsøge at forstå andre mennesker.

Med udgangspunkt i den foreliggende vifte af problemstillinger og de forandringsdynamikker, som køn indgår i, præsenteret i dette åbne nummer, ønsker temaredaktionen sine læsere god rejse – uanset på hvilket plan denne rejse foretages i det gryende forår.

Plate of Types from Denmark MMVIII